

” Houd je erfgoed levend

Veel gestelde vragen over de tijdelijke regeling ter Versterking van het Immaterieel Erfgoed uit de Indische, Molukse en Papoea Gemeenschappen in Nederland

Wat is vfonds?

Vfonds is het Nationaal Fonds voor Vrede, Vrijheid en Veteranenzorg. Vfonds steunt projecten en organisaties die bijdragen aan onze sterke democratische rechtsstaat en een vreedzame samenleving. Met onze steun willen wij verschillende generaties inspireren en stimuleren zich hier actief voor in te zetten.

Waarom voert vfonds deze regeling uit?

Vfonds ondersteunt vanuit haar missie al jaren veel projecten van Indische, Molukse en Papoea organisaties en is daardoor goed bekend met vertegenwoordigers van de gemeenschap en de thema's die daar leven. In de afgelopen jaren ondersteunde vfonds bijvoorbeeld projecten die recht doen aan de talloze nog onbekende geschiedenissen, verhalen, tradities en rituelen uit de gemeenschappen. Zoals Tabee Nieuw-Guinea, BIAK Stories, De Wereld van de Oost, Op klompen door de Dessa en de ontwikkeling van het Indisch Herinneringscentrum in Museum Sophiahof. Dankzij het vertrouwen en de steun van het Ministerie van VWS om het Indisch, Moluks en Papoea immaterieel erfgoed in Nederland verder te versterken en te behouden kan vfonds hier nog verder in gaan met 'Houd je erfgoed levend'.

Hoe lang duurt deze regeling?

De regeling is geopend van 1 december 2022 tot en met 30 juni 2024.

Wie kan een aanvraag indienen?

Organisaties of ook individuen?

Voor ronde 1 kunnen stichtingen en verenigingen die ingeschreven zijn bij de Kamer van Koophandel een aanvraag indienen. Vanaf ronde 2 kunnen eveneens zzp-ers in de culturele sector, de creatieve industrie en ambachtelijke makers een aanvraag te doen. In de loop van 2023 volgt meer informatie voor het aanvragen als natuurlijk persoon zonder stichting.

Wanneer moet mijn aanvraag binnen zijn?

De deadlines voor indienen zijn in 2023:

- Ronde 1: 1 februari (stichtingen en verenigingen)
- Ronde 2: 15 mei (stichtingen, verenigingen en zzp-ers)
- Ronde 3: 30 oktober (stichtingen, verenigingen en zzp-ers)
- De data voor natuurlijk personen worden in de loop van 2023 bekend gemaakt.

Hoeveel kan ik aanvragen?

Stichtingen en verenigingen kunnen tot 70% van de projectkosten aanvragen, met een maximum tot 50.000 euro. Als je meer wilt aanvragen dan kan dat alleen nadat er een positief gesprek heeft plaats gevonden met de programmamaker.

Zzp-ers kunnen tot 80% van de projectkosten aanvragen, met een maximum van 10.000 euro.

Natuurlijk personen kunnen vanaf najaar 2023 tot 100% van de projectkosten

” Houd je erfgoed levend

aanvragen, met een maximum van 5000 euro.

Waarom kan ik als organisatie of zzp-er geen 100% van mijn projectkosten gedekt krijgen?

Voor stichtingen en verenigingen is het verplicht om ook cofinanciering te zoeken. Dit om het risico te spreiden en organisaties te stimuleren breder draagvlak te vinden. Bovendien verwachten we cultureel ondernemerschap van professionele organisaties en ondernemers.

Wat wordt bedoeld met immaterieel erfgoed? Welke initiatieven komen in aanmerking?

Vfonds volgt de beschrijving zoals Unesco die heeft opgeschreven in het *Verdrag inzake Bescherming van het Immaterieel Cultureel Erfgoed*. Immaterieel erfgoed is 'levend erfgoed'. Het is cultuur van nu, geeft een gevoel van verbondenheid met vorige generaties en is tegelijkertijd ook toekomstgericht omdat mensen het willen doorgeven aan volgende generaties. Dit geldt zeker voor het cultureel erfgoed dat is ontstaan in Zuidoost-Azië en dat gedurende de eeuwen tot op heden is vermengd met de vele verschillende culturen en bevolkingsgroepen in de Indonesische archipel. Het omvat sociale gewoonten, voorstellingen, rituelen, tradities, uitdrukkingen, bijzondere kennis of vaardigheden die gemeenschappen en groepen (en soms zelfs individuen) erkennen als een vorm van cultureel erfgoed. Een bijzonder kenmerk is dat het wordt overgedragen van generatie

op generatie en belangrijk is voor een gemeenschappelijke identiteit. De regeling is met name bedoeld voor initiatieven met een participatie-element, gericht op beoefening en actieve overdracht op nieuwe generaties.

Waarom komt er een subsidieregeling voor Indisch, Moluks en Papoea immaterieel erfgoed?

In 2020 was het 75 jaar geleden dat er een einde kwam aan de Tweede Wereldoorlog in Zuidoost-Azië. Het kabinet heeft toen een extra bedrag van ruim twintig miljoen euro beschikbaar gesteld voor de collectieve erkenning van de Indische en Molukse gemeenschap in Nederland. De afgelopen jaren spraken voormalig staatssecretaris van VWS Paul Blokhuis en zijn opvolger Maarten van Ooijen namens de overheid met de Indische en Molukse gemeenschappen om vorm te geven aan een collectieve erkenning voor wat zij hebben meegemaakt en om dank te tonen voor wat de gemeenschap betekent voor Nederland. Daaruit zijn vier thema's voortgekomen die deze gemeenschap belangrijk vindt. Eén daarvan is het zichtbaar maken en in leven houden van de rijke culturele tradities van de Indische gemeenschappen. Speciaal hiervoor is het nieuwe programma 'Houd je erfgoed levend' vormgegeven.

Gaat deze regeling dan niet over de geschiedenis van voormalig Nederlands-Indië?

Het tijdelijke programma 'Houd je erfgoed levend' gaat specifiek over levend cultureel erfgoed volgens de

” Houd je erfgoed levend

Unesco-definitie. De regeling is daarom niet bedoeld voor projecten over geschiedenis, oorlog, dekolonisatie, en genealogisch onderzoek. Dat is namelijk geen ‘levend’ erfgoed. Wel zal er soms een overlap met deze thema’s zichtbaar zijn in een project over immaterieel erfgoed. Voor projecten met een hoofdzakelijk historische en documenterende insteek kun je doorgaans bij het reguliere programma van vfonds terecht.

Wie bedoelen jullie met ‘Indische, Molukse en Papoea gemeenschappen’?

De gemeenschappen in Nederland met personen die een band hebben met wat vroeger Nederlands-Indië was, bestaat uit ongeveer twee miljoen mensen van verschillende gemeenschappen. Er is niet één overkoepelend woord dat recht doet aan al deze mensen en groepen. In het genoemde programma is voor ál deze groepen ruimte, we sluiten niemand uit. Iedereen die zich hierdoor aangesproken voelt, is welkom.

Hoe betrekken jullie de Indische, Molukse en Papoea gemeenschappen?

Vfonds heeft afstemming gezocht met actoren in het Indische, Molukse en Papoea werkveld over richtlijnen en de basis waarop subsidie wordt toegekend. Vfonds ontwerpt deze regeling en programma, maar zoekt brede afstemming door met diverse mensen in gesprek te gaan, zowel op organisatieniveau als in persoonlijke, informele gesprekken. Het fonds heeft bovendien een programmamaker en communicatieadviseur in dienst genomen die bekend zijn met het

werkveld en de Indische, Molukse en Papoea organisaties. Het programma wordt daarnaast actief onder de aandacht gebracht bij potentiële aanvragers. Vfonds organiseert een promotietour langs allerlei grote en kleine organisaties verspreid over heel Nederland en bijeenkomsten van de Indische, Molukse en Papoea gemeenschappen. Daardoor zijn we in iedere provincie en in een brede waaier aan gemeenten zichtbaar.

Hoe wordt er besloten over de aanvragen?

Elke aanvraag wordt door minimaal 10 mensen bekeken: bij binnenkomst wordt de aanvraag inhoudelijk behandeld door medewerkers van het fonds; vervolgens voorgelegd aan een onafhankelijke commissie, waarna deze een advies uitbrengt aan het directie en bestuur. Dit bestuur beslist uiteindelijk of een aanvraag wordt gehonoreerd.

Hoe zorgen jullie voor een objectieve adviescommissie?

De tijdelijke adviescommissie voor deze regeling bestaat uit onafhankelijke vertegenwoordigers en experts uit de brede Indische, Molukse en Papoea Gemeenschappen en op het gebied van immaterieel erfgoed. Deze commissieleden geven schriftelijk en gemotiveerd advies over alle aanvragen in de regeling aan het bestuur, op basis van de geformuleerde inhoudelijke criteria. Projecten worden zowel op inhoudelijke en organisatorische kwaliteit beoordeeld, als op onderscheidende waarde en publieksbereik. Het bestuur van vfonds

” Houd je erfgoed levend

beslist uiteindelijk over al dan niet honoreren. Het betreft een onbezoldigde tijdelijke functie. De commissie werkt volgens een huishoudelijk reglement, een inhoudelijke advieswijzer voor de beoordeling van aanvragen binnen deze regeling en is verplicht tot geheimhouding. Lees meer over de criteria en voorwaarden in het subsidiereglement.

Wie nemen zitting in de commissie?

We hebben de benodigde expertise buiten onze eigen organisatie gezocht en vooral in de gemeenschap zelf. Commissieleden zijn geworven via een openbare vacature. De leden worden benoemd door het bestuur. Lees meer onder Organisatie op de website.

Is Indisch erfgoed nog wel van deze tijd, Nederlands-Indië bestaat toch niet meer?

Er is nog steeds een zeer grote gemeenschap in Nederland die zich identificeert als of verbonden voelt met de Indische, Molukse en/of Papoea roots. 3 op de 4 Nederlanders heeft zelfs een directe link met voormalig Nederlands-Indië. Eerste, tweede en derde generatie Indische Nederlanders, maar ook veteranen en hun families. Molukkers, Toegoenezen, Peranakan Chinezen, Belanda's Hitam, Papoea's uit voormalig Nederlands Nieuw-Guinea, Belanda's, de groep is zeer divers.

De culturen zijn over en weer door elkaar beïnvloed en verrijkt. Door een decennialange integratie is het voor velen echter lastig verbinding te maken met het eigen erfgoed. Zeker voor de jongste generaties. Er is dan ook onder een groot deel van de gemeenschappen verlangen naar meer zichtbaarheid en erkenning van de cultuur en geschiedenis. Met deze subsidie worden mensen uit de gemeenschap die daar behoefte aan hebben in de gelegenheid gesteld om hun eigen immateriële erfgoed zichtbaarder te maken, te begrijpen, te behouden en weer over te dragen aan jongere generaties en de generaties daarna.